

Станція напередодні закриття

Володимир УДОВИЧЕНКО:

**«Ми боремося за Славутич,
за кожного, хто в ньому живе»**

Міський голова Славутича, голова асоціації міст Київської області та міст-супутників атомної енергетики, голова координаційної ради Фонду сприяння місцевого самоврядування при Президентові України, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, професор... Всі регалії **Володимира Петровича УДОВИЧЕНКА** годі й перелічити. Та суть не в них. Суть в тому, що він у глибинному розумінні людського ества є людиною незвичайною. Про таких говорять, що спокій їм лише сниться. Саме так і в нього. Нелегко його застати у Славутичі, в його кабінеті. То він зустрічається з людьми, то поїхав до урядовців із стратегічним планом соціально-економічного

розвитку Славутича, то десь у зарубіжній поїздці, то на прийомі у Президента України. Це саме він зумів проблему Славутича поставити на той рівень, від якого відмахнутися ніхто не може. Отож незважаючи на закриття Чорнобильської атомної, незважаючи на те, що Славутич після закриття перестане бути на грошовому утриманні станції, причому стопроцентному, так от, незважаючи на це, Славутич не залишиться забутий усіма. Тут вже почали організовуватись робочі місця для тих, хто буде звільнений на ЧАЕС, тут розроблені далекоглядні плани, які забезпечать те, що жодна людина не залишиться поза бортом. Коли ми зустрілися з Володимиром Петровичем, він показав мені буквально гору паперів, в основному стратегічних планів, фінансових договорів різного рівня, починаючи від нашого уряду, кінчаючи урядами багатьох зарубіжних країн. Все це має гарантувати існування Славутича. Але від нього, від міського голови, все це вимагає величезних сил, часу.

— Зараз у вас дуже напружений важливий період. Як ви все встигаєте? Мабуть, і поспати не завжди вдається?

— Так, період дуже важкий. Зважте, вже на кінець нинішнього року на станції буде звільнено одразу близько трьох тисяч чоловік, а якщо точніше, то 2914. Уявіть собі цю масу людей, які ще вчора займалися улюбленою роботою, отримували зарплату, були впевнені у завтрашньому дні, у соціальному забезпеченні і своєму, і своїх родин, а сьогодні опинилися не при ділі. Все це люди, за яких, я, як міський голова,

несу повну відповідальність. Ось чому у мене немає ні години спокою. Вдома я сиджу за своїм письмовим столом до третьої-четвертої години ночі, щось і кудись весь час пишу, рахую, звіряю, думаю, до кого і в якій формі можна звернутись, щоб Славутичу допомогли. І знаєте, як не багато роботи, я ніколи не втомлююсь. Бо робота — бій за сьогоднішній день і за майбутнє Славутича. І постійне відчуття бою, боротьби дають мені величезну енергетику, яка допомагає триматись, працювати.

(Закінчення на 2-й стор.).

Володимир УДОВИЧЕНКО: «Ми боремося за Славутич, за кожного, хто в ньому живе»

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

— Ви любите своє місто?

— Не те слово. Славутич справді моє місто, яке я обрав собі на все життя. Навіть моя восьмирічна донька Настуся говорить, що вона завжди буде жити тільки у Славутичі. Місто будувалося для людей, для їх щастя, комфорту. Для того, щоб кожен прожитий день у ньому був радісним. Воно так і є. Недаремно ж саме у нас, у Славутичі, найбільша народжуваність не тільки у Київській області, а й порівняно з багатьма іншими регіонами України. Ми все зробили, щоб у місті було зручно людям. І от тепер виходить так, що багато з них мають звідси поїхати. Це найвищого класу атомники, люди, які знають атомну енергетику, знають взагалі найскладнішу техніку. І змушені будуть їхати світ за очі. Навіть, якщо і за кордон, не думаю, що їм там буде краще. Ось чому і збираємо зробити все, аби вони залишились тут.

— Але ж ви у Славутичі не побудуєте для них атомний об'єкт...

— І не треба. Ми у Славутичі маємо їх забезпечити достойними робочими місцями, достойною роботою, на якій би вони могли виявити себе, яка б принесла їм моральне задоволення. А плюс до цього величезне почуття стабільності, що живуть вони добре, соціально захищені, у місті, яке люблять, у місті, де живуть і навчаються їх діти.

— І що ж вже зроблено в тому плані, аби і справді захистити працівників Чорнобильської атомної, жителів Славутича, яких нараховується до 28 тисяч?

— Розробили стратегічний план соціально-економічного розвитку Славутича до 2020 року. План складений згідно з державною програмою захисту працівників Чорнобильської атомної та мешканців міста Славутич у зв'язку із зняттям станції з експлуатації. Є у нас стратегічний план розвитку соціально-економічної зони Славутича, є план дій, вірніше спільний проект ЄС-Україна-США щодо соціальних проблем, їх якнайшвидшого розв'язання, пов'язаних з Чорнобильською АЕС та Славутичем.

— Плани є. І плани справді прекарні. Як вони реалізуються, як вам допомагають на всіх рівнях?

— Мені радісно, що наші ініціативи підтримуються. І підтримуються не тільки на словах, нам конкретно допомагають. Важко переоцінити підтримку і допомогу голови нашої адміністрації Анатолія Засухи, постійну увагу до проблем Чорнобіля з боку Президента України Леоніда Кучми, всього нашого уряду. Допомагають нам і зарубіжні інвестори, завдяки чому ми вже багато зуміли зробити. Принаймні, завдяки допомозі, розумінню наших проблем, інвестиціям з боку нашої держави та зарубіжних країн ми вже пройшли великий шлях по впровадженню програм. Одна з них затвер-

джена. Це збереження соціальної інфраструктури міста. А місто Славутич на сьогоднішній день — соціальна лабораторія. Досі всі нормативи тут були завищені. Зараз ми переходимо на дотації. Отже треба зуміти перейти на них безболісно для мешканців міста, не залишити їх без звичних соціальних послуг, комфортності. Далі. Створення комплексу робочих місць. Поки що їх мало. Але славутичани вже бачать, що є перспектива для них, для їх дітей. Ми відпрацювали програму «Робочі місця». Створіємо модель робочих місць до 2008 року згідно з програмою виведення блоків з експлуатації і реалізацією міжнародних проектів «Станція — Укриття». Адаже, як я казав, в нинішньому році на станції буде вивільнено три тисячі чоловік, ще шість залишаться. Вони кожного року до повного закриття атомної будуть звільнятися поступово. У нас є резерв часу для того, щоб підготувати для них нові робочі місця. Думаємо ми і про те, щоб забезпечити звільнених компенсаційними виплатами згідно із законом до півтора року.

— Але безробіття вам не мінити?

— Звичайно. І це величезна проблема. Людина, навіть отримавши компенсацію, все одно вдень і вночі буде думати про роботу. Це природно. Ось чому ми створили механізм організації робочих місць у Славутичі, створили економічну зону, схвалену Президентом України,

освоїли у зв'язку з цим понад два мільйони доларів. Можу сказати, що на сьогодні маємо вже чимало робочих місць.

— А скільки вам потрібно?

— Потрібно п'ять тисяч. Поки що порівняння не на нашу користь. Але це тільки на перший погляд. Знаєте, як утворюється сніговий ком... Отак і у нас, варто з'явитися першим позитивним результатам — інші не забаряться. Але, звичайно, нам потрібна допомога держави. Ось чому ми ставимо питання не тільки про добування блоків замість закритих чорнобильських, а й про практичну допомогу колишнім чорнобильцям, власне чорнобильцям назавжди, які залишаться жити і працювати у Славутичі. Необхідно створити спеціальну кредитну лінію. Вона має бути призначена тільки для Славутича. На цю кредитну лінію будуть перераховуватись кошти зарубіжних інвесторів, наші власні заробітки, гроші країн «великої сімки». Маючи кошти, ми дуже швидко розгорнемо необхідну кількість робочих місць для працівників станції, яка через кілька днів має бути закрита. Дуже сподіваюсь на те, що потреби Славутича будуть враховані в бюджеті України.

— Що це за фонд мікрокредитування?

— У нас дія цього фонду розпочалася зовсім недавно, він допомогою своєю охоплює багато країн, тепер у тому переліку є і Славутич. Фонд фінансується багатьма міжнародними інституціями, в тому числі Європейським банком реконструкції і розвитку. Ідея допомоги фонду в тому, що він надає так звані мікрокредити від 10 до 100 тисяч доларів, але за потреби, часто. Ми завжди можемо розраховувати, що при необхідності фонд нам завжди допоможе.

— Вже діє у вас міжнародний центр розвитку бізнесу?

— Так. І досить активно. Але ще не так, як мені особисто цього б хотілося. Я бачу міжнародний центр у тому вигляді, коли б він і справді створював для Славутича ім'я на міжнародному ринку, коли б він більше робив і для самого Славутича. Ми готові зі свого боку надати міжнародному центру будь-яку послыну допомогу.

— Як у вас розвивається малий і середній бізнес?

— Людей і справді багато. Та й і куди ж їм іти, як не в міську раду, як не до тих, кого вони

обирали не просто для існування міста, а й для його процвітання? Але, звичайно, один я всіх прийняти не зможу. У нас створений спеціальний комітет у справах закриття Чорнобильської атомної, у справах соціального захисту її працівників. Жоден мешканець Славутича не залишається поза увагою. Комусь ми можемо допомогти вже сьогодні, комусь — завтра. Але допоможемо всім.

— Що це за фонд мікрокредитування?

— У нас дія цього фонду розпочалася зовсім недавно, він допомогою своєю охоплює багато країн, тепер у тому переліку є і Славутич. Фонд фінансується багатьма міжнародними інституціями, в тому числі Європейським банком реконструкції і розвитку. Ідея допомоги фонду в тому, що він надає так звані мікрокредити від 10 до 100 тисяч доларів, але за потреби, часто. Ми завжди можемо розраховувати, що при необхідності фонд нам завжди допоможе.

— Вже діє у вас міжнародний центр розвитку бізнесу?

— Так. І досить активно. Але ще не так, як мені особисто цього б хотілося. Я бачу міжнародний центр у тому вигляді, коли б він і справді створював для Славутича ім'я на міжнародному ринку, коли б він більше робив і для самого Славутича. Ми готові зі свого боку надати міжнародному центру будь-яку послыну допомогу.

— Як у вас розвивається малий і середній бізнес?

— Найважливішим показником ділової активності регіону є наявність та функціонування малого і середнього бізнесу. У Славутичі на початку року налічувалось 945 об'єктів підприємницької діяльності. Думаємо розвивати цей напрямок і надалі. Нехай він поки що і не має вирішального значення у майбутньому Славутича, але ми від нього вже отримуємо певні кошти.

— Очевидно, вам доведеться займатися перепідготовкою кадрів у зв'язку зі створенням нових робочих місць.

— Ми вже таку роботу ведемо. Почалась широкомасштабна комплексна кампанія з підготовки, перепідготовки та перекваліфікації кадрів з метою надання допомоги працівникам промислової і непромислової сфер ЧАЕС саме з урахуванням потреб робочих місць. Перепідготовка кадрів також потребує часу, коштів, але водночас дає людині впевненість, що вона працюватиме, буде потрібна місту.

— Хочеться думати, що надалі часто досить інертна позиція і держави, і зарубіжних країн зміниться на краще. Допомога вам виявлятиметься більш активно. Та й ви самі не мало робите.

— Одразу зазначу, що ми самі не викарабкаємося, Славутич, якщо залишиться сам на сам зі своїми проблемами і бідами, не зможе вижити. А що таке сьогодні Славутич? Це люди, які дуже багато зробили для світу, для України.

Вони не просто врятували свого часу світ, вони і зараз, як це підкреслював Леонід Кучма, пішли на поступки, згодились закрити атомну станцію, яка ще могла б працювати щонайменше 12 років, згодились з тим, що станцію слід закрити. Перш за все для країн європейського регіону. То, думаюється мені, світ має так само багато зробити для нас. Світ не повинен забувати, що славутичани не сидять на місці, не чекають манти з неба, вони багато роблять і самі, але без допомоги їм і справді не обійтись. Сьогодні Славутич уже в дорозі, він впевнено іде до свого збереження у цьому світі, до свого майбутнього. Люди розуміють, що вони сьогодні засівають поле свого завтрашнього життя.

— Отже, ви вірите в свої сили, вірите в допомогу України, в допомогу світової спільноти?

— Безперечно. Я вірю, що нас не залишать одних. А ще я вірю і в наших прекрасних людей. Мені радісно, мені добре з ними працювати. Я завжди відчуваю, що не один, що за мною 28 тисяч мешканців Славутича, моїх співгромадян, людей, які мене розуміють, які завжди зі мною. Разом ми гори звернемо. І вірю, що прийде той час, коли ми не будемо рахувати наших проблем, а будемо просто радіти життю своєму, життю наших дітей у прекрасному місті майбутнього — у Славутичі.

О. ДЕЙНЕКО.